

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT
(NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Jørgen Torp,

Høringsuttalelse 202510083 - Konsesjon - Nore og Uvdal - nye kraftverk Nore 1 og Nore 2 - opprusting og utvidelse av Noreverkene

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus svarer på høring 202510083 av søknad om konsesjon og ekspropriasjon om opprusting og utvidelse av Noreverkene i Nore og Uvdal kommune i Buskerud.

Dersom det gis konsesjon til opprustning og utvidelse av Noreverkene, mener statsforvalteren at alternativ 2 er mest i tråd med interesser som vi er satt til å ivareta. Videre anbefaler statsforvalteren at NVE setter vilkår om kompenserende tiltak.

Vi viser til oversendelse 26.05.2025 av høring av søknad om konsesjon med konsekvensutredningsprogram for nye kraftverk Nore I og Nore II.

Bakgrunn

NVE har mottatt en søknad fra Statkraft Energi AS om tillatelse til å oppgradere dagens kraftverk Nore I og Nore II i Nore og Uvdal kommune ved å bygge enten:

- Nytt Nore kraftverk og Rødberg pumpe (alternativ 1)
- Nytt Nore I kraftverk og Nytt Nore II kraftverk (alternativ 2)

For både alternativ 1 og alternativ 2 søker Statkraft om tillatelse etter energiloven for å bygge, eie og drive elektriske anlegg i kraftverkene, og å knytte dem til nettet. Statkraft søker også om tillatelse til å rive det elektriske anlegg som inngår i dagens Nore I og Nore II kraftverk. Søknaden skal behandles etter reglene i vassdragsreguleringsloven § 12 og energiloven § 3-1.

Statsforvalterens vurdering

Det er utført konsekvensutredninger av de meldte oppgraderingene innenfor ulike fagområder. Statsforvalteren uttaler seg i det følgende om temaer som berører våre myndighetsområder.

Fisk og ferskvannsbiologi

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Det skal fremgå eksplisitt av vedtaket hvilke konsekvenser tiltaket får for naturmangfoldet og hvordan ulike hensyn er vektlagt i saken.

I konsekvensvurderingen er alternativ 1 er vurdert til å gi forventet negativ påvirkning i den delen av vassdraget som påvirkes av endrede vannstands nivåer i Norefjorden. Her er påvirkningen vurdert som noe forringet, som sammenstilt med verdivurderingen gir noe konsekvens for delområdene. Alternativ 1 gir også en påvirkning vurdert som noe forringet på Tunhovdfjorden, hvor området er gitt svært stor verdi som følge av storørretbestanden.

Alternativ 2 gir antatt svært liten påvirkning på vannstands nivåene i Norefjorden, og påvirker også overløpssituasjoner i liten grad sammenlignet med dagens situasjon. Tiltaket vurderes til å ha ubetydelig konsekvens for samtlige delområder ved sammenstilling av verdi og påvirkning. Alternativet vil likevel føre til begrenset negativ påvirkning på fisk. Dette alternativet påvirker delområde 4-7 med ubetydelig endring, opp mot noe forringet. Dette skyldes en mindre økning i potensiell vannstandsøkning og pendling i vannstand.

Statsforvalteren legger konsekvensutredningen til grunn som et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for vår uttalelse i saken. Utredningen vurderer at alternativ 2 er bedre enn alternativ 1. Dersom det gis konsesjon til det mest inngripende tiltaket må det gis utypende begrunnelse for hvorfor hensynet til samlet belastning må vike.

Vann og vannmiljø

Etter vannforskriften § 4 om miljømål, skal tilstanden i overflatevann beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand. Ved all ny aktivitet eller nye inngrep ved en vannforekomst skal det vurderes om det kan medføre at miljømålene ikke nås eller at tilstanden forringes. Hvis dette er tilfelle, og aktiviteten eller inngrepet likevel ønskes gjennomført, må vilkårene i vannforskriften § 12 være oppfylt.

Det fremkommer i konsekvensvurderingen at alternativ 1 skiller seg fra alternativ 2 ved at det er forventet negativ påvirkning i tre delområder, hvor delområdene 6, 7 og 9 er vurdert til noe negativ konsekvens. Det antas at alternativ 1 medfører at tilstanden vil endres innenfor en tilstandsklasse for en eller flere kvalitetselement.

Alternativ 2 vil føre til begrenset negativ påvirkning på vannmiljø, men det er mer enn 0-alternativet. Alle delområder får ubetydelig påvirkning for vannmiljø i permanent fase, og det blir derfor ubetydelig konsekvens samlet sett.

Det er viktig at utbyggingen av nye kraftverk, uavhengig av hvilket alternativ som velges, skjer på en måte som ikke vanskeliggjøre måloppnåelse av miljømålene etter vannforskriften. Statsforvalterens vurdering er i tråd med konsekvensvurderingen som vurderer at alternativ 2 er bedre enn alternativ 1. Statsforvalteren vurderer at alternativ 2 fører til at tiltaket ikke vanskeliggjør oppnåelsen av miljømålene i vannforekomsten, jamfør vannforskriften § 4.

Kompenserende tiltak

Konsekvensutredningen sammenlikner 0-alternativet med dagens situasjon, som er i tråd med veileder M-1941. Vi ønsker å belyse at 0-tilstanden er en tilstand som er basert på et kraftverk som ble satt i drift i 1928. Ved den store oppgraderingen av kraftverket som nå gjøres, bør NVE vurdere å

pålegge kompenserende tiltak som fremgår i konsekvensvurderingen. Vi mener at NVE bør vurdere å sette som vilkår noen av forslagene i konsekvensutredningens kapittel 8, slik som helt eller delvis fjerning av enkelte terskler i Numedalslågen oppstrøms Norefjorden, reetablering av sideløp i nedre del av Eidsstryken og delvis fjerning av forbygninger.

Vurdering av behov for tillatelse etter forurensningsloven

Det bes om en vurdering av om tiltaket vil trenge tillatelse etter forurensningsloven for både anleggs- og driftsfase i forbindelse med høringen. Begge utbyggingsalternativene vil medføre vesentlige anleggsarbeider med tunneldriving og generere store mengder med sprengsteinsmasser som medfører etablering av masselagre og deponier. Slike anleggsaktiviteter medfører fare for forurensning og anleggsarbeidene vil kreve tillatelse etter forurensningsloven uavhengig av hvilket utbyggingsalternativ som velges. Tiltakshaver må derfor søke om tillatelse etter forurensningsloven til utslipp fra anleggsarbeidene. Det følger av forurensningsforskriften § 36-2 hva en søknad om tillatelse må inneholde.

Tunneldrivevann er ofte svært forurenset, og det er viktig at prosjektet legger opp til at vannet gjennomgår etablerte renseløsninger så utslipp ikke medfører forringelse av tilstanden i resipienter eller vanskeliggjør oppnåelse av miljømålene til vannforekomstene. Det er i den forbindelse viktig at en søknad om tillatelse synliggjør omfanget av utslipp og i hvilken grad utslipp vil kunne påvirke tilstanden i resipienter. Søknaden må også være tydelig på hvor store utslipp det er behov for, og det er hensiktsmessig at søker kommer med forslag til konkrete grenseverdier for relevante parametere i rensert tunneldrivevann som skal slippes til resipienter.

Vi har erfaring fra andre utbyggingsprosjekter at deponering av betydelig mengder sprengstein medfører utfordringer med avrenning av både partikler og nitrogen, og gjør i den sammenheng oppmerksom på at det også vil kunne bli satt helt konkrete vilkår knyttet til håndtering av sprengstein. En søknad om tillatelse må derfor også innebære miljørisikovurderinger knyttet til avrenning fra massedeponier, og hvilke påvirkninger dette kan påføre nærliggende resipienter. Når det gjelder driftsfase, så er dette noe Statsforvalteren normalt ikke regulerer med tillatelse etter forurensningsloven, men det kan foreligge behov for overvåking av resipienter og eventuell avrenning fra massedeponier etter at anleggsarbeidene er ferdigstilt. Forurensningsregelverket rundt utslipp fra midlertidig anleggsvirksomhet er nærmere beskrevet på vår nettside: [Forurensning fra midlertidig anleggsarbeid | Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus](#).

Det har vært et økt fokus på begrensning av utslipp av nitrogen fra blant annet avløpssektoren, landbruket og anleggsbransjen de siste årene. NIBIO har gjennomført flere forskningsprosjekter knyttet til avrenningspotensialet fra sprengstein i forbindelse med flere store samferdselsprosjekter i vår region. Det har blant annet blitt avdekket i forbindelse med dette at tunnelsprengt stein kan inneholde store mengder med uomsatt sprengstoff. NIBIO legger til grunn at 1 million kubikkmeter med tunnelsprengt stein kan inneholde så mye som 21-64 tonn nitrogen. På bakgrunn av de store mengdene nitrogen som kan oppstå i forbindelse med håndtering av sprengstein, samt utslipp av tunneldrivevann, oppfordrer vi prosjektet til å se nærmere på løsninger for å redusere utslipp av nitrogen. Det har blant annet blitt gjort spennende forsøk med kontainerbaserte løsninger for rensing av nitrogen i tunneldrivevann, samt etablering av nitrogenrenseanlegg i form av biofilter for å rens avrenning fra sprengsteinsfylling på samferdselsprosjektet E16 Bjørum-Skaret.

Vi gjør også oppmerksom på at fysiske tiltak i vassdrag i form av mudre/grave- og eller utfyllingsarbeider i tillegg kan medføre behov for tillatelse etter forurensningsloven. Dersom anleggsarbeidene også skulle medføre denne type tiltak, så må dette synliggjøres i en søknad om tillatelse etter forurensningsloven. Forurensningsregelverket rundt fysiske tiltak i vassdrag er

nærmere beskrevet på vår nettside: [Mudring, dumping og utfylling i sjø og vassdrag | Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus.](#)

Med hilsen

Karsten Butenschøn
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Jørgen Torp

Dokumentet er elektronisk godkjent